

16. Conlangs

16.1. Komencoj en interreto

La unuaj eksperimentoj kun interreto en Usono datiĝas ekde 1969, en la nun konata formo ĝi stabiliĝis en 1983. En la jaro 1991 ekfunkciis pere de elektronika poŝto diskut-rondo pri planlingvoj „Constructed Language Mailing List” (<http://listserv.brown.edu/archives/conlang.html>), organizita de John. B. Ross, kun keldek membroj, krom usonanoj temis pri interesitoj el Kanado, Britio, Aŭstralio, Nederlando, Danlando kaj Germanio. La plej ofte diskutataj temoj estis:

- kelkaj specifaj planlingvoj, en la grupo troviĝis uzantoj de Esperanto, Glosa kaj Loglan-Lojban
- uzo de planlingvo en perkomputila tradukado
- kreado de novaj lingvoj por internacia komunikado, ekz. Voksigid, Vorlin
- lingvokreado kiel nova artoformo
- kreado de lingvoj por fantaziaj mondoj kiel tiu de *The Lord of the Rings*
- revuo pli planlingvoj *Journal of Planned Languages* de Rick Harrison
- kreado de plurlingva vortaro de dumil bazaj anglaj vortoj kun traduko en planlingvojn

La diskutlingvo estis la angla, do por partopreni necesis havi ne nur bezonatajn komputilan ekipaĵon, sed ankaŭ lingvokononjn de la angla (kiuj tiam estis ekz. en orienta Eŭropo relative raraj).

Tiun ĉi agadon forte antaŭenpuŝis la invento de tuttera teksaĵo (ttt = www por World Wide Web), kiun lanĉis la brita informadikisto Timothy Berners-Lee por CERN (*Conseil européen pour la recherche nucléaire*, sidejo en Meyrin, Svislando) en 1989, ĝi publikiĝis en 1991, en 1993 estis plibonigita en Usono kaj ekde 1994 plene establiĝis en interreto. Ankaŭ ĝi dekomence funkcias en la angla lingvo kaj havas, pro pli bonaj komputilaĵoj, plej multe da uzantoj en Usono (Silicon Valley estas la plej granda monda produkto de komputilteknologioj). Jam ekzistantaj aŭ ĵus naskiĝantaj komunumoj de interlingvemuloj prompte kreis siajn paĝojn ĉe ttt, kiu ebligis tujan disvastigon.

Termino „Constructed Languages”, mallongige *conlangs*, do „konstruitaj lingvoj” iĝis en interreto ĝenerale akceptata supernocio (ekzistas certa antipatio de kreantoj de conlangs por la termino „planlingvo”). Diversaj subkategorioj, kiuj intertempe amasiĝis, kutime ne respektas diferencon inter maniero kaj celo de la lingvokonstruado. Ekzemple, la membroj de unu el la plej malnovaj grupoj *Projecto Auxilingua* (1996–2005) atestis sian aktivecon en la kampoj de *auxlangs* (auxiliary languages), *artlangs* (art languages), *planlangs* (planned languages), *devlangs* (developped languages) kaj *worldlangs* (world languages) – evidente kelkaj el la indikitaj kampoj trakovras sin. En 1996 el *Constructed Languages Mailing List* apartiĝis *Auxiliary Languages Mailing List* por kreado, pridiskutado kaj uzado de internaciaj helplingvoj.

16.1.1. Projecto Auxilingua

Iniciatinto de tiu ĉi grupo estis membro de la supre menciita reta diskutrondo Jay Bowks (Jacinto Javier Bowks de la Rosa), usona lignvoinstruisto, kiu, lerninte lingvojn Esperanto,